

(๒๓)

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๓/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๑๑/๒๕๖๕

วันที่ ๒๔ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { ศาลแขวงพระนครเหนือ ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

เรื่อง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ศาลแขวงพระนครเหนือส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายดาวดิน ชาวหินฟ้า) ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ ๑๒๕๗/๒๕๖๔ คดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ ๓๙๒/๒๕๖๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือส่งคำโต้แย้งของจำเลยและเอกสารประกอบสรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๑ เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องนายดาวดิน ชาวหินฟ้า เป็นจำเลย ต่อศาลแขวงพระนครเหนือ ความผิดฐานแต่งกายหรือใช้เครื่องหมายที่แสดงว่าเป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวชในศาสนาใดโดยมิชอบ เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นบุคคล เช่นว่านั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ เนื่องจากเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๔ จำเลยแต่งกายเป็นภิกษุในพุทธศาสนาโดยมิชอบ ปรากฏตัวต่อประชาชนบริเวณด้านหน้าอาคารศาลอาญา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าจำเลยเป็นภิกษุในพุทธศาสนา

- ๒ -

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลแขวงพระนครเหนือ จำเลยโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ ที่บัญญัติให้การแต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์เป็นความผิดและมีโทษจำคุก กระทบต่อเสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของพระสงฆ์ในพุทธศาสนานิกายอื่น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑ และการแต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์ไม่ใช่การกระทำที่ร้ายแรงหรือกระทบกระเทือนความสงบสุขของบ้านเมือง เป็นการกำหนดความผิดอาญาที่ไม่สอดคล้องกับหลักอันตราย (the principle of harm) ขัดต่อหลักนิติธรรม ตามที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๖๒ นอกจากนี้ยังเป็นบทบัญญัติที่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ขัดต่อหลักความได้สัดส่วน เนื่องจากมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่บรรลุนิติบุคคลของกฎหมาย โดยการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนน้อยกว่า คือ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ความผิดฐานฉ้อโกง เป็นความผิดอันยอมความได้ เพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายจากการหลอกลวงโดยตรง หรือพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔๓ กำหนดความผิดผู้แต่งกายเป็นพระสงฆ์โดยไม่มีสิทธิ อัตราทะษจำคุกไม่เกินหกเดือน ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดอัตราโทษน้อยกว่าและกำหนดองค์ประกอบความผิดแคบกว่า ไม่สอดคล้องกับหลักความเหมาะสมและหลักความจำเป็น อีกทั้งการกำหนดโทษจำคุกในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ จำกัดเสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ และเสรีภาพในการพัฒนาบุคลิกภาพอันเป็นเสรีภาพทั่วไปตามมาตรา ๒๕ ทำให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนต้องเสียไปมากกว่าประโยชน์สาธารณะที่ได้รับ ไม่สอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ขอให้ศาลแขวงพระนครเหนือส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ศาลแขวงพระนครเหนือเห็นว่า จำเลยโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ซึ่งศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดีและยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

ประเด็นพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับหนังสือส่งคำโต้แย้งของจำเลยไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ศาลแขวงพระนครเหนือส่งคำโต้แย้งของจำเลยเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ศาลแขวงพระนครเหนือจะใช้บังคับแก่คดี เมื่อจำเลยโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง จึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำโต้แย้งของจำเลยและเอกสารประกอบแล้วเห็นว่า คดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายและมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงไม่ทำการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง กำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” วรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง”

ประมวลกฎหมายอาญามีเจตนารมณ์ควบคุมพฤติกรรมบุคคลในสังคม คุ้มครองความปลอดภัยรักษาความสงบสุขของสมาชิกในสังคม รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงของสังคม กำหนดลักษณะการกระทำที่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงของรัฐ ให้เป็นความผิดและกำหนดโทษทางอาญา เพื่อให้รัฐใช้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา

- ๔ -

เป็นเครื่องมือป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม คຸ່ມครองสังคมและผู้รับผลกระทบจากการกระทำ
ความผิดอาญาดังกล่าว

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ บัญญัติว่า “ผู้ใดแต่งกายหรือใช้เครื่องหมายที่แสดงว่า
เป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวชในศาสนาใดโดยมิชอบ เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นบุคคล
เช่นว่านั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”
มีวัตถุประสงค์เพื่อคຸ່มครองความบริสุทธิ์ของศาสนา เนื่องจากศาสนาเป็นหลักคำสอนหรือแนวคิด
อันเป็นแบบแผนความเชื่อที่ส่งผลโดยตรงต่อความมั่นคงทางจิตใจของมนุษย์และเป็นแบบแผน
การดำเนินชีวิตประจำวัน โดยกำหนดให้ผู้ศรัทธาในศาสนาดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนของแต่ละศาสนา
ศาสนาจึงเกี่ยวข้องกับหลักศีลธรรมหรือจริยธรรมอันเป็นกรอบปฏิบัติให้บุคคลยึดมั่นในการดำรงชีวิต
ตามครรลองแห่งความสงบสุข เพื่อนำพาไปสู่ความประพฤติอันดีงามและจิตใจผ่องใสในการดำรงชีวิต
ของมนุษย์ในสังคม ผู้ศรัทธาในศาสนาต่าง ๆ จะศึกษาหลักคำสอนของศาสนาที่ตนเองศรัทธา
และประกอบพิธีกรรมทางศาสนา โดยมีภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวชในแต่ละศาสนาเป็นผู้นำ
ทางจิตวิญญาณทำหน้าที่ประกอบพิธีกรรมและอบรมสั่งสอนศาสนิกชนตามหลักคำสอนของศาสนา
รวมทั้งครองตนเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตแก่ศาสนิกชนที่นับถือศาสนานั้น สถานะและบทบาท
ผู้นำทางศาสนาย่อมได้รับการเคารพและยอมรับจากศาสนิกชนที่นับถือศาสนาและบุคคลทั่วไป การแต่งกาย
หรือใช้เครื่องหมายที่แสดงออกมาภายนอกเพื่อให้สามารถระบุสถานะ บทบาทและอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ
ศาสนกิจของผู้แต่งกายหรือใช้เครื่องหมายนั้นแตกต่างจากศาสนิกชนทั่วไป การกำหนดให้การแต่งกาย
เลียนแบบภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวชเป็นความผิดและมีโทษทางอาญา เพราะบุคคลเหล่านี้
เป็นผู้นำความคิด ศีลธรรม และการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบให้แก่ศาสนิกชน การแต่งกายเลียนแบบ
โดยเจตนาเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นบุคคลที่มีสถานะเช่นว่านั้น ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่ศาสนา
และบุคคลที่แต่งกายเลียนแบบอาจแอบอ้างสถานะดังกล่าวเพื่อกระทำการโดยมิชอบหรือแสวงหา
ประโยชน์ทางใดทางหนึ่งอันก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยแก่บ้านเมือง

ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ เป็นบทบัญญัติที่กระทบต่อ
เสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมของพระสงฆ์ในพุทธศาสนานิกายอื่น การแต่งกายเลียนแบบ
พระสงฆ์ไม่ใช่การกระทำที่ร้ายแรงหรือกระทบกระเทือนความสงบสุขของบ้านเมือง เป็นการกำหนด

ความผิดอาญาที่ไม่สอดคล้องกับหลักกษัตริย์นทราย ขัดต่อหลักนิติธรรม เห็นว่า หลักกษัตริย์นทรายเป็นหลักการหนึ่งที่รัฐนำมาใช้จำกัดเสรีภาพการกระทำของบุคคลเฉพาะกรณีเพื่อป้องกันกษัตริย์นทรายที่จะเกิดขึ้นแก่สังคมและบุคคล การบัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดแต่งกายหรือใช้เครื่องหมายที่แสดงว่าเป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวชในศาสนาใดโดยมิชอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ เป็นมาตรการป้องกันมิให้บุคคลแต่งกายเลียนแบบภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวชโดยมีเจตนาให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นบุคคลที่มีสถานะเช่นนั้น หากรัฐปล่อยให้บุคคลใดกระทำ ย่อมกระทบโดยตรงต่อความบริสุทธิ์ของศาสนา เนื่องจากผู้กระทำการดังกล่าวประพฤติเสื่อมเสีย ไม่อยู่ในครรลองคลองธรรมของศาสนา เช่น หลอกหลวงประชาชนบริจาคทรัพย์แก่ตน ประพฤติปฏิบัติที่เป็นข้อห้ามตามหลักศาสนา ประพฤติมิชอบในทางอื่น อันทำให้ศาสนิกชนเสื่อมศรัทธาศาสนาเพราะเข้าใจผิดว่าเป็นการกระทำของภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวชในศาสนา เฉพาะอย่างยิ่งหากยินยอมให้บุคคลประพฤติเช่นนั้นจนประชาชนหลงเชื่อมากขึ้น จะเป็นอันตรายร้ายแรงต่อสังคมและศาสนาจากการบิดเบือนคำสอนตามหลักศาสนาให้เป็นไปตามที่บุคคลนั้นต้องการ อันนำมาซึ่งความแตกแยกในบรรดาผู้นับถือศาสนา และความแตกแยกในสังคม พฤติการณ์ดังกล่าวเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายอันส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน การบัญญัติให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดและมีโทษทางอาญาจึงกระทำได้ สอดคล้องกับหลักกษัตริย์นทราย และเป็นไปตามหลักนิติธรรม

ส่วนข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ ไม่สอดคล้องกับหลักความจำเป็นตามหลักความได้สัดส่วนเนื่องจากมีประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ความผิดฐานฉ้อโกง หรือพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔๓ อันเป็นมาตรการที่บรรลู่วัตถุประสงค์ของกฎหมายโดยการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนน้อยกว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ ที่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ นั้น เห็นว่า ความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ มุ่งคุ้มครองความเสียหายในทางทรัพย์สินของผู้อื่นที่เกิดจากการหลอกหลวงโดยเฉพาะ ส่วนประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ มุ่งคุ้มครองศาสนา ศาสนิกชนและบุคคลทั่วไปจากการกระทำการอันมิชอบหรือเพื่อแสวงหาประโยชน์ในประการอื่น ๆ ที่มีไข่เพื่อให้ได้ไปซึ่งทรัพย์สิน ความผิดทางอาญาทั้งสองฐานมีเจตนารมณ์การคุ้มครองที่แตกต่างกันไม่อาจนำความผิดและโทษตามประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวใช้บังคับแทน สำหรับพระราชบัญญัติ

- ๖ -

คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔๓ มุ่งใช้บังคับแก่การปกครองคณะสงฆ์ไทยเท่านั้น อีกทั้งการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้บทบัญญัติที่กำหนดความผิดอาญาผู้ที่ต้องพาราชิกแล้วไม่ละการแต่งกายอย่างเพศบรรพชิตดังที่จำเลยกล่าวอ้างถูกยกเลิก ดังนั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ เป็นมาตรการที่พอเหมาะพอควรตามความจำเป็น และได้สัดส่วนกับความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิด สอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

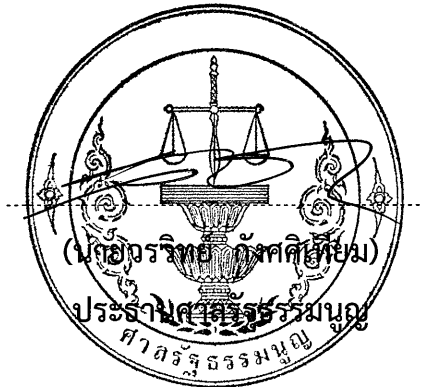
สำหรับข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่า การกำหนดโทษจำคุกในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ จำกัดเสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนา กระทบต่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และเสรีภาพในการพัฒนาบุคลิกภาพอันเป็นเสรีภาพทั่วไป ไม่ได้สัดส่วนกับประโยชน์สาธารณะที่ได้รับ ไม่สอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบ และเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑ บัญญัติรับรองเสรีภาพในการนับถือศาสนาของบุคคลไว้โดยบริบูรณ์ แต่เสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตน รวมถึงการแต่งกายตามหลักศาสนา เป็นเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของรัฐ และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ คุ่มครองศาสนิกชนส่วนใหญ่มิให้เข้าใจผิดหลงเชื่อบุคคลที่แต่งกายเลียนแบบภิกษุ สามเณร นักพรตและนักบวช มิได้มีผลกระทบต่อเสรีภาพของศาสนิกชนผู้ปฏิบัติศาสนกิจโดยทั่วไป ศาสนิกชนยังมีเสรีภาพในการนับถือศาสนาได้อย่างบริบูรณ์ และมีเสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตนได้ตราบเท่าที่ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อเงื่อนไขของการใช้เสรีภาพดังกล่าว รวมถึงเสรีภาพในการนับถือและปฏิบัติตามความเชื่อของตนที่ไม่ยึดโยงอยู่กับศาสนาใดด้วย หากบุคคลดังกล่าวต้องการเป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวชในศาสนาใด ต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักของศาสนานั้น ประกอบกับเมื่อพิจารณาการกำหนดอัตราโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ เป็นการกำหนดอัตราโทษตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด และกำหนดอัตราโทษขั้นสูงโดยไม่ได้กำหนดอัตราโทษขั้นต่ำ ศาลสามารถใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นสูงตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็น

- ๗ -

และความเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีในแต่ละกรณี และศาลสามารถใช้ดุลพินิจลดโทษเมื่อมีเหตุบรรเทาโทษ แม้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ จำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตร่างกายของบุคคลอยู่บ้าง แต่เป็นไปอย่างสมเหตุสมผลเพื่อคุ้มครองความบริสุทธิ์ของศาสนา ได้สัดส่วนและมีความสมดุลระหว่างประโยชน์ส่วนรวมที่จะได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับสิทธิและเสรีภาพที่ประชาชนจะต้องสูญเสียไป อันเนื่องมาจากกฎหมายนั้น มีความเหมาะสม ได้สัดส่วนกับความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิด ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

- ๘ -

(คำวินิจฉัยที่ ๑๓/๒๕๖๕)

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)

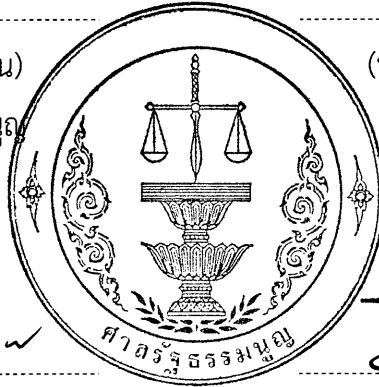
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ